

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1011814/6

בבית הדין הרבני האזורי תל אביב יפו

לפני כבוד הדיינים:

הרב אחיעזר עמרני – אב"ד, הרב אפרים כהן, הרב יהודה יאיר בן מנחם

התובעת: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד פיליפ קוסקס ועו"ד דוד רוזן ועו"ד גילה נפתלין)

נגד

הנתבע: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד יוסי ויצמן)

הנדון: סמכות בית הדין לדון בענייני רכוש לאחר הגירושין

החלטה

הצדדים שלפנינו התגרשו זה מזה כדת משה וישראל בתאריך י"ט במרחשוון תשע"ו (1/11/2015). עובר לסידור הגט, ביום י"ד במרחשוון תשע"ו (27/10/15), אישר בית הדין את ההסכם שהגישו הצדדים, הסכם שכותרתו "הסכם יחסי ממון וגירושין", ונתן לו תוקף פסק דין.

ביום כ"ז בשבט תשע"ז (23/2/17) הוגשה לבית הדין תביעת המשיב להשבת מיטלטלין שלטענתו שייכים לו והמבקשת לא השיבה לו אותם, כמו גם תביעה להשבת כספים שלטענתו נאלץ לשלמם בגין חובות שהשאירה האישה על הבית שבו התגוררו הצדדים, כמו גם בגין חודשי שכירות ששולמו על ידו, בגין שכירות דירה, ועל פי ההסכם הוא לא היה מחויב להם.

עוד קודם למועד הגשת התביעה פתח המשיב הליך ליישוב סכסוך בפני יחידת הסיוע של בית הדין, ובית הדין אף נענה לבקשתו לסעד, והטיל צו עיקול על מיטלטלין וחשבון בנק שעל שם המבקשת.

בפנינו התקיימו דיונים בימים כ"ב באייר תשע"ז (18/5/17) וכ"ג באלול תשע"ז (14/9/17). באף אחד מהדיונים האלה לא טענה המבקשת, שהייתה מיוצגת ע"י שני ב"כ שונים, לחוסר סמכות.

אולם ביום כ"ה בתשרי תשע"ח (16/10/17) הוגשה לבית הדין בקשה מטעם ב"כ המבקשת, ב"כ שלא ייצג את המבקשת עד כה, שבה נטען כי לבית הדין אין סמכות לדון בבקשה, וזאת בהתבסס על בג"צ סימה אמיר.

הבקשה נשלחה לתגובת הצד השני, התגובה הוגשה אל התיק.

בית הדין עיין היטב בכל נימוקיה המפורטים של ב"כ המלומדת של המבקשת, אולם בית הדין אינו רואה לקבלם.

נפרש את שיחתנו.

בבג"צ סימה אמיר (בג"צ 8638/03 אמיר נ' בית הדין הרבני הגדול ואח') נדונה השאלה:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האם בנסיבות אלה, לאחר גירושי בני הזוג, קנויה לבית הדין הרבני סמכות לדון בתביעתו הרכושית של הבעל, הנשענת על טענת הפרת הסכם הגירושין על ידי האישה?

ובפסקה 24 קבעה השופטת (כתוארה אז) פרוקצ'יה כי:

לאחר הגירושין, תביעה רכושית בגין הפרת תנאי שיפוי אינה כרוכה בתביעת הגירושין, שתמה וחלפה מן העולם. עילת התביעה של המשיב הינה עילה חדשה, שנושאה הוא אכיפת הסכם הגירושין או בקשה לאכיפת פסק גירושין, המבוסס על הסכם גירושין. העילה מבוססת על הפרת הסכם גירושין לאחר מתן פסק הגירושין והשלמת גירושי בני הזוג, ומטבע הדברים, אין לכרוך עילה חדשה כזו בגדרם של העניינים שנכרכו בעבר בתביעת הגירושין.

דברים אלה התייחסו במפורש רק למקום בו "עילת התביעה של המשיב הינה עילה חדשה", עילה שהורתה ולידתה אחר "מתן פסק הגירושין והשלמת גירושי בני הזוג", ועל כן מטבע הדברים "אין לכרוך עילה חדשה זו בגדרם של העניינים שנכרכו בעבר בתביעת הגירושין".

כך גם ניתח את הדברים השופט הנדל, בכהונתו כסגן נשיא ביהמ"ש המחוזי בבאר שבע (עמ 000101/08):

טענה אחרונה של ב"כ המערערת שדורשת התייחסות היא הפנייתו לפסק הדין בעניין סימה אמיר (בג"צ 8638/03 אמיר נ' בית הדין הרבני הגדול ואח', [פורסם בנבו]) [...] אכן בג"צ אמיר הוא פסק דין עקרוני וחשוב, אך יש לדייק באשר נפסק בו. בית המשפט העליון הסתייג מהמצב בו בית הדין דן בדבר הפרת הסכם הגירושין בנושא רכושי על ידי צד אחד מבני הזוג לאחר שהסתיים הליך הגירושין [...] בג"צ אמיר דן במחלוקת רכושית שאין מחלוקת לגביה שאינה מנוייה על ענייני נישואין וגירושין וכן שבית המשפט לענייני משפחה מוסמך לדון בה. הרציונאל בבג"צ אמיר הוא שבית הדין הרבני ידון רק בנושאים שהוא מוסמך להכריע בהם. זהו הבסיס למסקנה גם בעניינינו. כפי שכתבה השופטת פרוקצ'יה: "מקור הסמכות הייחודית של בית הדין לדון בענייני נישואין וגירושין כאמור בסעיף 1 לחוק שיפוט בתי דין רבניים אינו חל במקרה זה, שכן נושא התביעה הוא ענין רכושי לאחר פקיעת נישואי הצדדים, וממילא שוב אין מדובר בענין של "נישואין וגירושין". אין מדובר גם בענין "הכרוך בתביעת גירושין" לרבות מזונות אישה וילדים כמשמעו בסעיף 3 לחוק. לאחר הגירושין, תביעה רכושית בגין הפרת תנאי שיפוי אינה כרוכה בתביעת הגירושין, שתמה וחלפה מן העולם" (שם, פסקה 24). שנית, בג"צ אמיר התייחס לסכסוך רכושי-ממוני שנתגלע בין בעלי הדין לאחר מתן פסק הדין המאשר את הסכם הגירושין. כלומר, מדובר בעילה חדשה שנולדה לאחר שסיים בית הדין את מלאכתו

ברוח זו הסיק גם כב' השופט מנחם הכהן (תמ"ש 11-07-4692):

בכל הנוגע לטענת המשיבה בדבר תחולתו של בג"ץ 8638/03 אמיר נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, [פורסם בנבו], על המקרה דנן, אני סבור כי לא ניתן להקיש ממנו לעניינינו אנו, שכן בבג"ץ אמיר נידונה שאלת סמכותו של בית הדין הרבני להידרש ולדון במחלוקת רכושית חדשה שנתגלעה בין הצדדים לאחר הגירושין, אשר מקורה בעילה חדשה, שאינה מענייני המעמד

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האישי, ושמיילא לא ניתן היה לכורכה לתביעת הגירושין לכתחילה, והיא- תביעה לאכיפת תניה חוזית בעניין רכושי ממוני המצויה בהסכם הגירושין. לעניין זה נקבע על ידי כבוד השופטת א' פרוקצ'יה בבג"ץ אמיר, כי [...]

כבוד השופטת פרוקצ'יה המשיכה וקבעה, כי בית הדין הרבני אף אינו רשאי לקנות לעצמו סמכות לדון בעילת תביעה רכושית זו, שנסבה על הפרת סעיף שיפוי בהסכם גירושין, מכוח הסכמת הצדדים על פי סעיף 9 לחוק שיפוט בתי דין רבניים, שכן:

נהיר הוא כי, בכל מקרה, הסמכות העניינית על פי סעיף 9 מוגבלת לעניינים המנויים בו בלבד, קרי: ענייני ה"מעמד אישי" כהגדרתם בדבר המלך או בפקודת הירושה. במחלוקת שאינה נוגעת לגדר עניינים אלה, גם הסכמת הצדדים לא תועיל להקנות סמכויות שיפוט לבית הדין.

בנדון שלפנינו עילת התביעה של המשיב אינה עילה חדשה, ובוודאי שלא ניתן לקבוע כי עילה זו הורתה ולידתה אחר "מתן פסק הגירושין והשלמת גירושי בני הזוג", ועל כן מטבע הדברים "אין לכרוך עילה חדשה זו בגדרם של העניינים שנכרכו בעבר בתביעת הגירושין". בנדון שלפנינו עילת התביעה של המשיב מתבססת על ענייני רכוש הקשורים באופן מובהק לענייני הנישואין והגירושין שבין הצדדים, עניינים שהתקיימו ביניהם עוד טרם עלה הכורת על קשר הנישואין שביניהם ובוודאי שהם אינם בגדר עילה חודשה שנוצרה לאחר שבית הדין סיים את מלאכתו.

סעיף 7ד(א) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), תשט"ז-1956, מסמיך את בית הדין למנות 'כונס נכסים' לשם ביצוע פסק הדין. כמו כן סעיף 7א(א) לאותו חוק קובע כי "לבית דין, כשהוא דן בעניין שבשיפוטו, יהיו כל הסמכויות על פי סעיפים 6 ו-7 לפקודת בזיון בית המשפט, בשינויים המחוייבים". במסגרת סמכות זו מוסמך בית הדין גם לחקור ולברר את התקיימותם או אי-התקיימותם של התנאים הנדרשים והקבועים בפסק הדין (בג"ץ 3914/92 לאה לב נ' בית הדין הרבני האזורי בתל-אביב-יפו, פ"ד מח(2) 491).

על כן לאור כל האמור לעיל בית הדין אינו רואה מנוס מלדחות את בקשתה זו של המבקשת, ולקבוע כי לבית הדין יש סמכות לדון בתביעה שבפניו.

על ב"כ הצדדים להידבר להגיע להסכמה ובהעדר הסכמה לתאם מספר מועדים לימי ג', ד', או ה' ולהגישם לבית הדין.

ניתן ביום י"ד בטבת התשע"ח (01/01/2018).

הרב יהודה יאיר בן מנחם

הרב אפרים כהן

הרב אחיעזר עמרני – אב"ד